

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

20 בינואר 2010

**האיאתאללה מצבאח-יזדי, מורהו הרוחני של
אחמדי נז'אד, האשים בנאום אנטישמי, שנשא
בפני משמרות המהפכה, את היהודים והציונים
בשחיתות ובליבוי ההתנגדות למשטר, במסגרת
חתירתם "להשתלט על העולם ולהשמיד את
האסלאם"**

האיאתאללה מצבאח-יזדי, (צילום: האתר של
מצבאח-יזדי <http://mesbahyazdi.org>)

כללי

1. **האיתאללה מחמד תקי מצבאח-יזדי נחשב לאחד מאנשי הדת הקיצוניים באיראן**, למקור הסמכות הדתית (מרג'ע תקליד) של הנשיא אחמדינז'אד ולמורהו הרוחני. לאחרונה הגביר מצבאח-יזדי את התקפותיו על המחנה הרפורמיסטי באיראן ואף הגדיר את המפגינים באיראן כ"מושחתים עלי אדמות" ומי שפועלים נגד האסלאם, הגדרות שעל פי חוק העונשין האיראני **דינן מוות**. בכך מעניק למעשה מצבאח-יזדי **לגיטימציה דתית-הלכתית למסע השיסוי, שמנהל המשטר נגד המחנה הרפורמיסטי**, עד כדי התרת דמם של פעיליו.

2. **לאחרונה נשא מצבאח-יזדי נאום בפני פורום בכיר של משמרות המהפכה בקם**. בנאומו הוא **כרך בין ראשי מחנה הרפורמה לבין "היהודים והציונים" המעורבים לטענתו ב"מזימות" וב"הסתה" נגד איראן**. הוא קבע, בין היתר, כי "מרכזי השחיתות בעולם שייכים ליהודים ולציונים והם פועלים להפיכת שאר האנשים בעולם למושחתים כדי שבסופו של דבר הם יוכלו לשלוט בעולם". לדבריו, היהודים הם "רוקחי המזימות ומחרחרי הפורענות הטובים ביותר בעולם והם לא ישקטו ולא יניחו למוסלמים עד אשר ישמידו את האסלאם"¹.

3. סביר כי השתלחותו האנטישמית, בצד התקפות על ישראל ועל המערב, והקישור בינם לבין המחנה הרפורמי, **משקפים את תפיסתו האותנטית של מצבאח יזדי, אך הם נועדו גם לסייע למאמצי המשטר האיראני ליצור דה-לגיטימציה של תנועת המחאה**.

קווים לדמותו ולתפיסת עולמו של מצבאח-יזדי

4. **האיתאללה מחמד תקי מצבאח-יזדי**, נחשב לאחד מאנשי הדת הקיצוניים באיראן והמורה הרוחני של נשיאה אחמדינז'אד, מקור הסמכות הדתית שלו (מרג'ע תקליד) ומי שמספק לו את "מטריית איש הדת"². מצבאח-יזדי, בן 76, למד לימודי דת ביזד, קם ונג'ף וכן אצל איתאללה בהג'ת תקי-פומני, שנפטר לפני מספר חודשים. מצבאח-יזדי בקר בלבנון בעבר ואף נפגש עם מזכ"ל חזבאללה, חסן נצראללה. הוא לימד בשורה של מוסדות דת ביניהם מכללת חקאני. הוא היה שותף פעיל במאבק להפלת השאה ולאחר מותו של ח'מיני היה בין אנשי הדת, שתמכו במינוי של ח'אמנהאי ליורשו, למרות שזה נעדר כל בכירות דתית והעדיפו אותו על פני האיתאללה הבכיר מנת'רי (שנפטר לאחרונה). בתמורה ביקש מצבאח-יזדי וקיבל תקציב להקמת המכון לחינוך המחקר ע"ש האמאם ח'מיני בראשו הוא עומד כיום.

¹ ראו גם לקט מידע מה-5 בינואר 2010: ["המשטר האיראני במצוקתו מדגיש את הטיעון כי ראשי מחנה הרפורמה הינם עושי דברה של ישראל"](#).

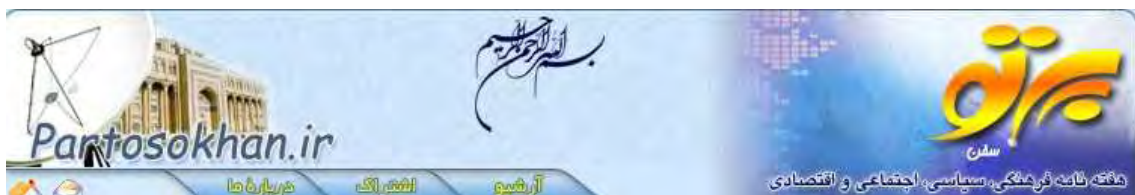
² ניתוח האנטישמיות כנשק בידי המשטר האיראני ראה מחקר שנעשה ע"י מרכז המידע: ["האנטישמיות הערבית המוסלמית בת זמננו, משמעויותיה והשלכותיה"](#) (29 באפריל, 2008)

מצבאח-יזדי בפגישה עם
מנהיג חזבאללה חסן
נצראללה (צילום: האתר של
מצבאח-יזדי).

5. האיאתאללה מצבאח-יזדי משמש כמנהיגה הרוחני של קבוצת ג'מכראן. מדובר בקבוצה שיעית הבולטת בעמדותיה הרדיקליות הן בנושאי פנים והן בנושאי חוץ והמזוהה עם תופעת המשיחיות. היא קרויה על שם מסגד ג'מכראן הנמצא כ-6 ק"מ מזרחית לעיר קם. על-פי מסורות שיעיות האמאם הנעלם (מהדי) שהה במקום בזמן היעלמותו, הכריז עליו כעל מקום קדוש וציווה על הקמת מסגד במקום. על פי האמונה למקום זה עתיד גם לשוב האמאם הנעלם. לפיכך הפך המסגד למקום עלייה לרגל עבור שיעים רבים מכל רחבי העולם³.

6. מצבאח-יזדי משמש כחבר במועצת המומחים וכן יו"ר המועצה העליונה של מוסד אהל אלבית (הכפוף ללשכת המנהיג ועסק בקרוב ללבבות בקרב העדה השיעית ברחבי העולם). הוא משמש גם יו"ר המכון לחינוך ולמחקרים על שם האמאם ח'מיני ומוציא לאור שבועון אולטרא-שמרני בשם "פארתו-סוח'אן" (Partow -e Sokhan).

תמונה מתוך אתר השבועון

³ פרטים ראו לקט מידע מה-1 במרץ 2007: "נשיא איראן אחמדי נז'אד מזוהה עם תופעת ה"משיחיות" בצמרת האיראנית. תופעה זאת מהווה אחד הגורמים הדוחפים להקצנה נוספת של המשטר האיראני אך טמון בה גם אתגר לאשויות שלטון אנשי הדת".

7. מצבאח-יזדי **מרבה להופיע בפורומים שונים של יחידות משמרות המהפכה** שם הוא פורס את משנתו הדתית-מדינית ומדגיש את הצורך לשמור על המשטר האסלאמי תוך **דבקות בעיקרון שלטון איש הדת** (ולאית-י פקיה). לשיטתו, עיקרון זה, שהוא עמוד השדרה של האסלאם, עמד ביסוד ניצחונה של המהפכה האסלאמית ומהווה מרכיב חיוני בהישרדותה. יוזכר, כי בהפגנות שהתקיימו מאז הבחירות באיראן ערערו מקצת מהמפגינים על עיקרון זה ואף נשמעו סיסמאות בגנות מנהיג איראן ("מוות לח'אמנה'אי", "מוות לדיקטטור").

הרצאתו של מצבאח-יזדי בפני משמרות המהפכה

8. ב-5 בינואר 2010 **נשא מצבאח-יזדי הרצאה בעלת מוטיבים אנטישמיים** מובהקים בפני בכירי במשמרות המהפכה בעיר קם. ההרצאה התמקדה ב"מזימות האחרונות נגד איראן" וב"שחיתות עלי אדמות". האיתאללה מצבאח-יזדי ייחד חלק נרחב מדבריו למה שהוא מכנה מקומם המרכזי של היהודים בתופעות אלה, תוך שהוא כורך יחד את "היהודים והציוניים". הוא **קבע, כי מרכזי השחיתות בעולם שייכים ליהודים ולציוניים והם פועלים להפיכת שאר האנשים בעולם למושחתים כדי שבסופו של דבר הם יוכלו לשלוט בעולם**. לדבריו, "היהודים הם הערמומיים ביותר בתחום הפוליטי והם אף השכילו להפוך קבוצה של נוצרים (אוונגליסטים) לשותפיהם, יצרו [בכך] קבוצה של נוצרים-יהודים והשתלטו על מדיניותה של ארצות הברית".

9. **מצבאח-יזדי כינה את היהודים "גזע המושחת ביותר" בהדגישו כי "בשום עם באזור או במדינה כלשהי לא קיימת עדה כזאת** (בני ישראל), הרואה בעצמה עם נבחר, בן תפנוקים, ילדי אלוהים, שעל כל שאר בני האדם להקריב את עצמם עבורם כמו חיות". מצבאח-יזדי קבע כי היהודים הם "רוקחי המזימות ומחרחרי הפורענות הטובים ביותר בעולם והם לא ישקטו ולא יניחו למוסלמים עד אשר ישמידו את האסלאם". על רקע זה קבע האיתאללה כי **"אנו סבורים כי היהודים הם אויבי האסלאם והקראן אך הכיר בעובדה זו כבר לפני 1,400 שנים. פשעיהם לאורך ההיסטוריה מהווים משום עדות לאמת זו"**.

10. **מצבאח-יזדי קשר בין היהודים לבין המחנה הרפורמיסטי באיראן**. הוא גם האשים את הרפורמיסטיים כי הם עושי דברה של ארה"ב. לדבריו, במקום לזעוק "מוות לארצות הברית" הוצים הרפורמיסטיים למכור נפט לארה"ב ולחלק עימה את האינטרסים האיראנים. הוא סיכם וקבע כי תפיסתם זו של הרפורמיסטיים מקורה בחולשת הדעת והאמונה ושמקורה בלכתם שבי אחרי רעיונות זרים, נסיעותיהם לחו"ל וחזרתם לאיראן כשהם שבויים ברעיונות המערביים עד כדי כך שהם מוכנים להתעלם מהשלטון האסלאמי בעבור "המנעמים האסורים של העולם". מצבאח-יזדי אמר גם בהתייחסו לראשי המחנה הרפורמיסטי כי הם **"מעדיפים להיות משרתיו של אובמה מאשר משרתיו של אללה והם ראויים לעונש הקשה ביותר"**⁴.

⁴ <http://www.farsnews.net/newstext.php?nn=8810170630>

שימוש בטרמינולוגיה המתירה את דמם של פעילי המחנה הרפורמיסטי

11. בהרצאה קודמת, שנשא בפני בכירי משמרות המהפכה (27 דצמבר), הגדיר מצבאח-יזדי את ההפגנות החמורות במהלך העאשורא נגד המשטר, ואת המחאה מאז הבחירות ביוני בכלל, "כשחיתות עלי אדמות" (**פסאד פי אלארצי**). את המשתתפים בהפגנות נגד המשטר הוא הגדיר כטורוריסטים הנלחמים נגד האסלאם (בהשתמשו במונח **מחארב**, טרוריסט, מי שנלחם נגד האסלאם). יוזכר כי את המושגים "מושחתים עלי אדמות" ו"מחארב" טבע **ח'מיני** בהתייחסותו להגדרת האופוזיציה למשטר. **את משמעות השימוש בהם ניתן למצוא בחוק העונשין האיראני**: "כל מי שלוקח נשק לידו וזורע פחד ונוטל את חירותם וביטחונם של האנשים הוא **מחארב ומושחת** עלי אדמות. על כל מי שמורשע **כמחארב או מושחת עלי אדמות** או שניהם יכול השופט להטיל [עליו] **עונש מוות**".⁵

12. **על פי החוק האיראני העונש על שתי עבירות אלו הוא מוות**. יודגש, כי במהלך תקופת רציחות השרשרת של אינטלקטואלים ואנשי רוח ב-1998 רווחה הסברה כי מצבאח-יזדי הוא זה שספק את חוות הדעת ההלכתית האסלאמית (הפתוה) הדרושה להגדרתם **כמחארב. עתה חזר מצבאח-יזדי להשתמש בטרמינולוגיה זו** ובהרצאתו בפני אנשי משמרות המהפכה הוא אמר: "ההסתה (הפרועה) והאירועים שהתרחשו באיראן בחודשים האחרונים לא היו בבחינת תקדים בהיסטוריה שלה והם לא האחרונים. כמוכן, שהסיסמאות, דרכי ההתנהגות והכיסוי (בו פועלים המפגינים) שונים, אך כולם נושאים את אותה כותרת: **שחיתות עלי אדמות**".

13. על פי דיווחים שונים מאז פרוץ המהומות פרסם מצבאח-יזדי מספר חוות דעת הלכתיות אסלאמיות פתוות המגדירות את המפגינים **מחראב**.⁶ לשיטתו של מצבאח-יזדי המפגינים מקבלים את הנחיותיהם והוראותיהם מהמערב ו"משחיתים את האסלאם".

14. לשימוש בטרמינולוגיה זאת, שמשמעותה התרת דמם של מתנגדי המשטר, יש **ביטוי מעשי**. עד כה הואשמו חמישה עצורים מהפגנות העאשורא כי הם פעלו נגד האסלאם ומשמעות הדבר היא כי הם עלולים לקבל גזר דין מוות. יתכן כי מדובר בשלב חדש ברציחות הפוליטיות נגד אנשי אופוזיציה באיראן **המתבססות על היתר הלכתי לבצע רציחות כאלה מאת איש הדת מטעם, מצבאח-יזדי**, המכשיר את הקרקע ההלכתית-דתית לכך בשירות הנהגת המשטר האיראני.

⁵ <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2010/jan/08/iran-judiciary-military-colour>

⁶ <http://bit.ly/5tLMCV> ; <http://mesbahyazdi.org/farsi/?news=121>

אחמדינז'אד (משמאל) עם מקור החיקוי שלו
מצבאח-יזדי (המקור: סוכנות הידיעות מהר)

מסרים אנטי-מערביים בוטים

15. באתר האינטרנט שלו מייחד מצבאח-יזדי מקום נכבד לביקורת חריפה על החומרנות המערבית. בנאום ב-9 בדצמבר בפני בוגרים של סמינר דתי בקם קרא להם מצבאח-יזדי לעמוד על המשמר נוכח ניסיונותיהם של אויבי איראן (במערב) להוליך שולל את הנוער האיראני ולזרוע ספק בנוגע לאסלאם בנפשו של הדור הצעיר.⁷ הוא מתנגד בתוקף לניסיונות ארה"ב להתקרב לאיראן ולמצדדים במגמה זו באיראן **בהגדירו את ארצות הברית כאויבת השיטה האסלאמית**. הוא ומדגיש כי אל לה לאיראן ללכת שולל אחר חיוכיה של וושינגטון וביטויי החיבה שלה משום שארה"ב מלאה בשחיתות, מלאכותית ותרבותה חלולה.⁸

16. מצבאח-יזדי קורא גם לשנות מקצה לקצה את לימודי מדעי הרוח באיראן **ולהאיץ את פרויקט האיסלאמיזציה של האוניברסיטאות באיראן**, שכן, לדעתו החינוך האסלאמי הינו החינוך היחיד המתקבל על הדעת.⁹ מצבאח-יזדי מתנגד תקיף לשילוב נשים בתפקידים בכירים בתחומים שונים של ניהול, ממשל ושוק העבודה וטוען כי מי שמקדם רעיונות כאלה מנסה לנצל נשים לשם סיפוק תענוגות לגברים. יחד עם זאת לדבריו של מצבאח-יזדי אין כל פסול או סתירה בין האסלאם לבין אימוץ טכנולוגיה מערבית ("אימוץ טכנולוגיה מערבית אין פירושו קבלת התרבות המערבית הנהנתנית"). לראייה ציין מצבאח-יזדי כי "הנוער האיראני האחראי להישגיה של איראן בתחום הגרעין הוכיח כי ניתן להגיע להישגים בתחום זה מבלי לאמץ את תרבות המערב".¹⁰

⁷ /http://mesbahyazdi.org/farsi

⁸ Hemayat Online 10 נובמבר.

⁹ Rah-e Sabz 5 נובמבר

¹⁰ " Iran " 16 נובמבר.